

NR 2 2018

Lyckoslantén

TIDNINGEN OM PENGAR & SPARANDE • FRÅN SWEDBANK & SPARBANKERNA
ÅRSKURS 4-6

HEJ!

3 sorters
månadspeng

VILKEN
PASSAR
DIG?

**KODIO
AKOLOR**
om sparande,
ostbågar och att
göra bort sig

**BLI EN
BÄTTRE
POLARE PÅ
PLAN!**
(VI HAR BÄSTA
TIPSEN!)

LÄRARHANDLEDNING

LÄRARHANDLEDNING

till Lyckoslanten NR 02 2018

LYCKOSLANTEN riktar sig till barn i årskurs 4–6. Den handlar om ekonomi, entreprenörskap och engagemang och svarar på frågor som till exempel: Vad är privatekonomi? Hur når jag mina drömmar? Vad vill jag förändra i mitt liv och i samhället?

FÖR ATT UNDERLÄTTA för dig som lärare att jobba vidare med Lyckoslanten har vi tagit fram idéer till roliga och lärorika lektioner att använda i din undervisning utifrån tidningens artiklar. Uppgifterna utgår från läroplanens syften och kunskapskrav samt syftar till att stärka entreprenörskapet i skolan.

”En viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja till att pröva egna idéer och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar ett förhållnings-sätt som främjar entreprenörskap.”

”Entreprenörskap i skolan är ett pedagogiskt förhållningssätt i klassrummet. Arbetsformerna stimulerar fantasi och skapande. Inre drivkrafter och motivation är viktigt för det entreprenöriella lärandet i alla åldrar, från förskola till vuxenut-bildning. Centralt är att sätta det eleverna gör i ett sammanhang och se till helhet-en. Ämnesövergripande tematiska arbetsätt där elever tar ansvar för sitt lärande och där resultatet kan vara till nytta utanför skolan är karaktäristiskt. Samarbeta med aktörer utanför skolan gör skolarbetet mer verklighetsanknutet.”

OM ENTREPRENÖRSKAP FRÅN SKOLVERKET

I DET HÄR KOMPENDIET finns några färdiga lektionstips som du kan göra med din klass. Eleverna kan även själva arbeta med frågeformuläret som finns på sidan 22 inne i tidningen. Frågorna bygger på Lyckoslantens innehåll. I vissa fall hittas svaren på tidningssidorna – andra frågor kräver egen efterforskning. Facit finns upp och ner på sidan 24.

VI HOPPAS att ni tycker att Lyckoslanten är ett kul och värdefullt inslag i skol-vardagen. Lärarhandledningen finns även som pdf på www.lyckoslanten.se.

TILL SIST: Vi skickar ut tidningen till alla skolor med undervisning i årskurs 4-6 som finns med i Skolverkets register. Antalet tidningar till varje skola baseras på Skolverkets register. Om du vill beställa fler eller färre tidningar, ändra adress eller något annat distributionsrelaterat: maila till lyckoslanten@vi.se. Ett antal lärarhandledningar skickas till alla skolor som får tidningen. Behöver din skola fler lärarhandledningar finns den som pdf att läsa eller skriva ut på www.lyckoslanten.se

NI ÄR ALLTID VÄLKOMNA att höra av er till oss på lyckoslanten@vi.se med idéer, synpunkter och frågor! Och du, kika gärna in på vår webbsida: www.lyckoslanten.se!

1. VAD SKA MÅNADSPENGEN ANVÄNDAS TILL?

Bygger på artikeln "Vilken månadspengstyp är du?" på sidorna 10-11.

ÄMNE: Matematik.

SYFTE: Eleven ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att föra och följa matematiska resonemang och använda matematikens uttrycksformer för att samtala om, argumentera och redogöra för frågeställningar, beräkningar och slutsatser.

CENTRALT INNEHÅLL: Tabeller och diagram för att beskriva resultat från undersökningar, såväl med som utan digitala verktyg. Tolka data i tabeller och diagram. Strategier för matematisk problemlösning i vardagliga situationer. Matematisk formulering av frågeställningar utifrån vardagliga situationer.

ÖVNING: Läs artikeln tillsammans med eleverna, alternativt att de läser den i par eller grupper. Låt dem fundera på vilken månadspengstyp som de tycker fungerar bäst. Resonera också kring följande frågor:

- Varför har man månadspeng?
 - Hur hög månadspeng är rimlig?
 - Vad tycker du att månadspengen ska gå till?
 - Hur skulle vi kunna skapa ett diagram som visar vad vi i klassen använder vår månadspeng till?
- Sedan är det dags för eleverna att i grupper eller i par jobba vidare kring den sista frågan.

Låt dem komma överens om vad de tycker att en månadspeng bör användas till och efter det komma överens om vilken typ av diagram som bäst skulle kunna användas för att beskriva klassens resultat. Diagrammet kan skapas både analogt och digitalt. Samarbeta förslagsvis med en annan klass och låt dem presentera resultaten för varandra.

TIPS: Testa appen Mygraph för att göra digitala diagram.

2. LÄR DIG PROGRAMMERA

Bygger på artikeln "Vi lärde oss att koda" på sidorna 12-13.

ÄMNE: Teknik.

SYFTE: Eleven ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att identifiera och analysera tekniska lösningar utifrån ändamålsenlighet och funktion samt identifiera problem och behov som kan lösas med teknik och utarbeta förslag till lösningar.

CENTRALT INNEHÅLL: Att styra egna konstruktioner eller andra föremål med hjälp av programmering.

ÖVNING: Läs artikeln tillsammans med eleverna, alternativt att de läser den i par eller grupper. Resonera tillsammans kring begreppet att koda och vad det har för betydelse i vårt samhälle.

- Var ser man kodning?
- Varför tror ni att man har lagt till kodning i undervisningen i Sverige?

- I vilka yrken behöver man koda?

Introducera en enkel övning där eleverna först ska få koda dig som lärare. Säg att du är en robot som de ska få att gå från den ena ändan av rummet till den andra. De får använda enkla kommandon och bara en i taget.

Låt dem komma på exempel på vilka kommandon det skulle kunna vara och skriv upp några förslag på tavlan för den elev som kanske inte kommer på något själv. Det skulle kunna vara; gå fram ett steg, vänd ett kvarts varv åt höger, backa ett steg och så vidare.

När de har fått prova att koda dig kan de testa på varandra i par eller i grupper.

Man kan också koda genom att rita enkla kort med tecken för en viss rörelse som roboten ska göra och sedan visa dem istället för att säga med ord.

För dig som vill jobba vidare så finns det teman och lektioner hos Kodcentrum.

LÄNK: kodboken.se/start/kodaiskolan

GÄSTREDAKTÖRERNA

Låt din klass göra ett uppslag till Lyckoslanten!

KOPPLING TILL LÄROPLANEN:

”Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt tal- och skriftspråk så att de får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften.”

”Undervisningen ska bidra till att stärka elevernas medvetenhet om och tilltro till den egna språkliga och kommunikativa förmågan. Undervisningen ska också bidra till att eleverna får förståelse för att sättet man kommunicerar på kan få konsekvenser för andra människor. Därigenom ska eleverna ges förutsättningar att ta ansvar för det egna språkbruket.”

Ämnesområde: SVENSKA

Till sidorna 16–17 får läsarna hjälpa oss på redaktionen att skapa innehållet i tidningen. Vill du göra det här uppslaget med din klass?

Alla klasser som vill är välkomna att skicka in komplett material till oss på lyckoslanten@vi.se.

Vi väljer ut en klass som publiceras i tidningen.

ÄMNE TILL NÄSTA NUMMER:

Återvinning – vad återvinner vi och vad kan man göra än att sopsortera?

Vi behöver ert material senast:
11 JUNI 2018

Mall

Här är en mall för dig som vill göra ett uppslag med din klass. Dessa sektioner ska finnas med och anpassas till det aktuella ämnet. I kommande nummer: Återvinning! Det kan handla om allt från sopsortering till att ärva kläder och hur man gör om gamla prylar.

1. PRESENTATION AV KLASSEN och skolan, samt ort. Foto på klassen som vi får använda i tidningen.

Svara på följande frågor:

- Berätta om er skola!
- Vad är bäst med er skola?
- Vad saknar ni på skolan? *Kan vara allt från ny gymnasal till fler elever.*
- Er hälsning till alla mellanstadieelever i Sverige? *Det kan vara tips: ”Testa att göra egen glass, det är lättare än man tror!” eller en uppmaning ”Stressa inte för mycket – ha kul också!”*

Att leverera: Foto på klassen + en miniintervju med er själva.

2. INTERVJU MED EN PERSON som har något intressant att berätta om ämnet i det kommande numret. Exempel på intervju personer: en äldre person, en lokal företagare, en kändis.

Diskutera fram roliga vinklar med klassen. Exempel på vinklar:

- Morfar Carlos, 78: ”När jag var liten fick man inte slänga mat”
- Personal i seond hand-butiken: ”Därför är det bra att köpa vintage.”
- Bloggaren: ”Så pimpar jag gamla prylar.”

Skriv en löpande text där skribentens egna ord blandas med citat från den som intervjuas.

Att leverera: Rubrik och ingress (cirka 250 tecken) + brödtext (cirka 1200 tecken inklusive blanksteg) + foto på den som intervjuas.

3. SAMLA IN KLASSENS BÄSTA TIPS som är relaterat till återvinning. Till exempel: ”5 sätt att återvinna” eller ”Viktigaste sakerna att återvinna”. Alla får bidra med ett eller flera tips, anonymt eller med namn. Roligast är om tipsen inte är för lika varandra.

Att leverera: 5 tips (max två meningar på varje tips).

4. KRÖNIKA AV EN ELEV. Krönikor är mer personliga än intervjuer. Ofta skriver man i jag-form. ”I det landet jag bodde i förut tänkte man annorlunda kring återvinning. Man sopsorterade mindre, men slängde inte lika mycket.” Ofta har man en poäng som man vill få fram och försöker få till i en rolig eller tänkvärd slutkläm.

Att leverera: Krönika (1200 tecken inkl blanksteg) + porträtt på eleven som skrivit.

Maila ert material (eller frågor) till:
lyckoslanten@vi.se

BRA ATT TÄNKA PÅ:

FOTON. Det räcker att ta bilder med en hyfsat ny smartphone eller Ipad, om ni inte vill eller kan fotografera med andra kameror. Se till att ljuset är bra och att människor tittar in i kameran. Bilder bifogas separat i mail.

TEXTER. Alla texter levereras samlade i ett word-format.

LITEN ORDLISTA

ARTIKEL = text i tidning. Ofta är någon person intervjuad.

RUBRIK = den större överskriften som lockar till läsning och berättar vad artikeln handlar om

BRÖDTEXT = själva artikeln kallas för brödtext.

INGRESS = en sammanfattning av artikeln som ofta ligger i lite fetare stil innan själva brödtexten. Där försöker reportern skapa intresse för artikeln genom att berätta vad den ska handla om.

KRÖNIKA = en personlig text där skribenten utgår från sina egna erfarenheter. Ska vara tankeväckande och/eller underhållande.

3. HUR SURFAR VI?

Bygger på artikeln "Vi surfar från Asien till Europa" på sidorna 4-5.

ÄMNE: Svenska.

SYFTE: Eleven ska ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att söka information från olika källor och värdera dessa.

CENTRALT INNEHÅLL: Informationssökning i olika medier och källor, till exempel uppslagsböcker, genom intervjuer och via sökmotorer på internet.

ÖVNING: Låt eleverna få arbeta utifrån metoden EPA (=ensam, par och alla). Eleverna får först läsa artikeln *Vi surfar från Asien till Europa* enskilt. Efter det ska de fundera över innehållet tillsammans med en kamrat och berätta för varandra om sina egna surfvanor. Låt dem skriva ner var kamraten berättar.

Sedan är det dags att presentera för den stora gruppen och göra jämförelser med barnen i artikeln.

- Hur skiljer sig våra vanor från barn i andra länder?
- Är det skillnad inom Sverige?
- Har det betydelse var man bor eller hur man växer upp?

Låt sedan eleverna få göra en undersökning där de tar reda på hur vanorna ser ut på skolan. De kan få fundera på hur undersökningen ska gå till och om det ska ske via intervjuer, frågeformulär (analogt eller digitalt) eller på något annat sätt.

Därefter får de tydligt redovisa på vilket sätt deras information är trovärdig för andra. Undersökningen kan också begränsas till en viss klass på skolan eller kanske lärargruppen. Låt dem presentera sina resultat och ge varandra feedback på undersökningen.

4. SKAPA ETT SNÄLLT SAMHÄLLE

Bygger på notisen "Mot mobbning" på sidan 18.

ÄMNE: Samhällskunskap.

SYFTE: Eleven ska utveckla sin förmåga att reflektera över mänskliga rättigheter samt demokratiska värden.

CENTRALT INNEHÅLL: Sociala skyddsnet för barn i olika livssituationer, i skolan och i samhället.

ÖVNING: Prata om Arenans barn och fundera över hur det kommer sig att så många barn utsätts för mobbning i Sverige varje år. Jämför gärna med barnkonventionen och de mänskliga rättigheterna. På vilket sätt kan man skydda barn mot psykiskt våld? Låt eleverna i grupper få utveckla sina tankar kring ämnet. Inled förslagsvis med nedanstående mening:

"Du och dina kamrater ska bege er till ett land långt

borta och där ska ni få skapa ett helt nytt samhälle."

I mindre grupper får de fundera på vad som skulle vara viktigast i det nya samhället för att alla ska må bra och de mänskliga rättigheterna ska kunna skyddas. Varje grupp ska komma överens om sex saker som de tycker är viktigast.

Låt eleverna få illustrera, klippa ur tidningar eller arbeta digitalt för att göra en presentation.

LÄNKAR: raddabarnen.se/om-oss/barnkonventionen/barnkonventionen-kort-verison
arenansbarn.se

ÖVERGRIPANDE LÄROPLANSKOPPLING

”Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja till att pröva egna idéer och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar ett förhållningssätt som främjar entreprenörskap.”

”Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Skolan verkar i en omgivning med många kunskapskällor.”

”Eleverna tar personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö, kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt sätt.”

Lyckoslantens lärarhandledning

görs av

CHRIS QWIST

som är lärare, specialpedagog och läromedelskonsulent.

